

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Інститут медичних та фармацевтичних наук

МАУП

Кафедра стоматології

Затверджую:

Директор ІМНФ

_____ О.С.Соловійов

“ _____ ” _____ 2020 р.

Схвалено на засіданні кафедри

Стоматології

Протокол № _ від _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ О.В. Савчук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пропедевтика ортопедичної стоматології

Спеціальності: 221 Стоматологія

_____ (шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня _____

магістр _____

_____ (назва освітнього рівня, ОКР)

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Пропедевтика ортопедичної стоматології**» для студентів стоматологічного факультету за напрямом підготовки **22 “Охорона здоров’я”, 221 “Стоматологія”**.

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н.
доцент кафедри стоматології, к.мед.н.

О.В. Савчук
В.Ю. Краснов

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221 «Стоматологія»

обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12 – 13 травня 2016 року, м. Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог», затвердженого 26.07.2016 в. о. Міністра охорони здоров'я В. Шафранським.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Пропедевтика ортопедичної стоматології – це навчальна дисципліна, що надає змогу студентам оволодіти на фантомах, моделях певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетенції студенти в подальшому використовують у процесі лікування стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю. Студенти знайомляться з організацією та роботою зуботехнічної лабораторії та її підрозділів, клінічних кабінетів, оформленню документації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» є:

- устаткування стоматологічного кабінету, основні стоматологічні інструменти та правила роботи з ними;
- правила асептики і антисептики під час стоматологічного прийому; дезінфекція і стерилізація стоматологічного інструментарія та обладнання;
- функціональна анатомія зубощелепного апарату; компоненти жувального апарату та їх взаємодія; функціональна анатомія оклюзійної поверхні зубів;
- фізіологічні та патологічні види прикусів;
- методи та послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів;
- класифікації та фізико-хімічні властивості основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
- основні технологічні процеси виготовлення незнімних та знімних зубних протезів

Міждисциплінарні зв'язки

«Пропедевтика ортопедичної стоматології» як дисципліна

а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія;

в) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами;

г) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною стоматологією і терапевтичною стоматологією, хірургічною стоматологією.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” є оволодіння на фантомах, моделях технікою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією, для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” є:

- підготовка студентів до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті шляхом вивчення стоматологічного обладнання, сучасних стоматологічних інструментів і матеріалів, правил роботи з ними; дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- опанування знань про особливості застосування основних і допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
- поглиблення знань про функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємодію;
- поглиблення знань про функціональну анатомію оклюзійної поверхні зубів та оволодінню навиками їх моделювання ;
- оволодіння знаннями про характеристику та ознаки фізіологічних та патологічних видів прикусу;
- оволодіння знаннями про оклюзію та артикуляцію нижньої щелепи;
- ознайомлення з послідовністю обстеження ортопедичних пацієнтів;
- оволодіння знаннями про фізико-хімічні властивості різних видів відбиткових матеріалів;
- оволодіння методиками отримання відбитків й виготовлення гіпсових моделей щелеп;
- оволодіння знаннями про різні види моделювальних матеріалів;
- ознайомлення з основними технологічними процесами виготовлення конструкцій незнімних та знімних зубних протезів;
- застосовування знань з пропедевтики ортопедичної стоматології в процесі подальшого навчання ортопедичної стоматології і у професійній діяльності

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю “Стоматологія” у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій.

- загальні: 011

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
8. Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.
9. Здатність до вибору стратегії спілкування.
10. Здатність працювати у команді.
11. Навички міжособистісної взаємодії.
12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
13. Навички здійснення безпечної діяльності
14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

- спеціальні (фахові, предметні):

1. Визнавати морально-етичні та професійні правила діяльності лікаря стоматолога.
2. Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології.
3. Навчитись сприяти здоровому психологічному мікроклімату в колективі; засвоїти правові норми взаємовідносин стоматолог - пацієнт .
4. Демонструвати на фантомах та моделях вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в ортопедичній стоматології:
  - ознайомитися із структурою ортопедичного стоматологічного кабінету, відділення, клініки, зуботехнічної лабораторії;
  - вивчити функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємозв'язок;
  - вивчити анатомію оклюзійної поверхні зубів;
  - знати види фізіологічних та патологічних прикусів, їх характеристику та ознаки.
  - пояснювати біомеханіку рухів нижньої щелепи;
  - вивчити послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів;
  - вивчити класифікації та фізико-хімічні властивості відбиткових матеріалів;
  - вивчити фізико-хімічні властивості основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
  - знати класифікації дефектів коронкової частини зубів та дефектів зубних рядів;
  - знати основні технологічні аспекти виготовлення незнімних та знімних зубних протезів
5. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій
  - трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх взаємодію;
  - моделювати коронкову частину фронтальних і бічних зубів верхньої та нижньої щелеп на гіпсовій моделі;
  - визначати види фізіологічних та патологічних прикусів;
  - отримувати анатомічний відбиток з гіпсової моделі різними відбитковими матеріалами;
  - виготовляти гіпсову модель верхньої та нижньої щелеп;
  - загіпсувати моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії;
  - визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів;
  - трактувати основні технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів

6. Вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології:

- вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці ортопедичної стоматології;
- усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на стоматологічному прийомі;
- засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації;
- визначати методи попередження умов для поширення інфекції в медичних закладах.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі “Матриця компетентностей”.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<i>Загальні компетентності</i>					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності

5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь
6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	Мати необхідні знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь
7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації
8	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності
9	Здатність до вибору стратегії спілкування	Знати методи реалізації знань у виборі стратегії спілкування з пацієнтами і колегами	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
10	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під	Вміти використовувати знання для	Формувати комунікаційну стратегію у	Нести відповідальність за безперервний

		час роботи у команді	вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії	професійній діяльності.	професійний розвиток
11	Навички між особистісної взаємодії	Знати способи міжособистісної взаємодії при спілкуванні з колегами та пацієнтами	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час міжособистісної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
12	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	Знати морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації	Використовувати у практичній діяльності морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації
13	Навички здійснення безпечної діяльності	Здатність оцінювати рівень небезпеки при виконанні професійних завдань	Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил безпеки	Забезпечувати якісне виконання професійної роботи з дотриманням правил безпеки	Нести персональну відповідність за дотримання правил безпеки при виконанні професійних завдань
14	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт	Здатність оцінювати та забезпечувати якість при виконанні професійних завдань	Знати методи оцінювання показників якості діяльності	Вміти забезпечувати якісне виконання професійної роботи	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт
15	Прагнення до збереження навколишнього середовища	Здатність оцінити стан навколишнього середовища	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища.	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища	Нести персональну відповідність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань
16	Здатність діяти	Знати свої соціальні та	Формувати свою громадянську	Здатність донести свою	Нести відповідальність

	соціально відповідально та громадянсько свідомо	громадські права та обов'язки	свідомість, вміння діяти відповідно до неї	громадську та соціальну позицію	за свою громадянську позицію та діяльність
Спеціальні (фахові компетентності)					
1	Визнавати морально-етичні та професійні правила діяльності лікаря стоматолога	Знати основні положення Етичного кодексу лікаря-стоматолога	Використовувати у практичній діяльності Етичний кодекс лікаря-стоматолога	Дотримуватись під час спілкування з пацієнтами і колегами положень Етичного кодексу лікаря-стоматолога	Нести персональну відповідальність за дотримання у практичній діяльності положень Етичного кодексу лікаря-стоматолога
2	Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології	Знати морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології	Використовувати у практичній діяльності морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці ортопедичної стоматології
3	Навчитись сприяти здоровому психологічному мікроклімату в колективі; засвоїти правові норми взаємовідносин стоматолог - пацієнт	Знати чинні правові норми взаємовідносин стоматолог - пацієнт	Використовувати у практичній діяльності правові норми взаємовідносин стоматолог - пацієнт. Вміння формувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі	Дотримуватись під час професійної діяльності чинних правових норм взаємовідносин "стоматолог - пацієнт. Підтримувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі	Нести персональну відповідальність за дотримання чинних правових норм взаємовідносин стоматолог - пацієнт

4	<p>Ознайомитися із структурою ортопедичного стоматологічного кабінету, відділення, клініки, зуботехнічної лабораторії;</p> <p>- пояснювати функціональну анатомію зубо-щелепного апарату, оклюзійної поверхні зубів;</p> <p>- вивчити послідовність обстеження пацієнта;</p> <p>- вивчити фізико-хімічні властивості відбиткових мас, основних та допоміжних стоматологічних матеріалів;</p> <p>- вивчити основні технології виготовлення незнімних та знімних зубних протезів</p>	<p>Знати устаткування стоматологічного кабінету, основний стоматологічний інструментарій, склад, властивості і показання до застосування стоматологічних матеріалів, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології</p>	<p>Вміти користуватися устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і стоматологічними матеріалами, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології;</p>	<p>Взаємодіяти з молодшим медичним персоналом. При користуванні устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і стоматологічними матеріалами, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології</p>	<p>Нести персональну відповідальність за правильність користування устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і стоматологічними матеріалами, що використовуються в клініці ортопедичної стоматології</p>
5	<p>Демонструвати <u>на фантомах, моделях, схемах</u></p> <p>- трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх</p>	<p>Знати алгоритми виконання на фантомах</p>	<p>Вміти виконувати на фантомах стоматологічні маніпуляції по.</p>	<p>Спілкуватися і взаємодіяти з колегами і викладачем під час виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій</p>	<p>Нести персональну відповідальність за правильність виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій</p>

<p>взаємодію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - моделювати коронкову частину фронтальних і бічних зубів верхньої та нижньої щелеп на гіпсовій моделі; - визначати види фізіологічних та патологічних прикусів; - отримувати анатомічні відбитки з гіпсової моделі різними відбитковими матеріалами; - виготовляти гіпсову модель верхньої та нижньої щелеп; - загіпсовути моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії; - визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів; - виконувати окремі технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів 				
--	--	--	--	--

<p>6</p>	<p>Вирізняти особливості застосування принципів в асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці дитячої стоматології; - засвоїти важливість дотримання правил асептики та антисептики на стоматологічному прийомі; - засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації; - визначати методи попередження умов для поширення інфекції в медичних закладах 	<p>Знати основні принципи асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології, сучасні методи дезінфекції та стерилізації стоматологічного обладнання та інструментарію</p>	<p>Вміти організувати дезінфекцію та стерилізацію стоматологічного обладнання та інструментарію; здійснювати контроль за ефективністю стерилізації</p>	<p>Усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на стоматологічному прийомі</p>	<p>Визначати методи попередження умов для поширення інфекції в медичних закладах. Нести персональну відповідальність за дотримання норм асептики і антисептики на стоматологічному прийомі</p>
-----------------	--	---	--	--	--

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна “Пропедевтика ортопедичної стоматології”:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці ортопедичної стоматології.

2. Демонструвати на фантомах та моделях вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в ортопедичній стоматології:

- ознайомитися із структурою ортопедичного стоматологічного кабінету, відділення, клініки, зуботехнічної лабораторії;

- вивчити функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємозв'язок;
- вивчити анатомію оклюзійної поверхні зубів;
- знати види фізіологічних та патологічних прикусів, їх характеристику та ознаки.
- пояснювати біомеханіку рухів нижньої щелепи;
- знати послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів;
- знати класифікації та фізико-хімічні властивості відбиткових матеріалів;
- знати фізико-хімічні властивості основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
- знати класифікації дефектів коронкової частини зубів та дефектів зубних рядів;
- знати основні технологічні етапи виготовлення незнімних та знімних зубних протезів

3. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій

- трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх взаємодію
- моделювати коронкову частину фронтальних і бічних зубів верхньої та нижньої щелеп на гіпсовій моделі;
- визначати види фізіологічних та патологічних прикусів;
- отримувати анатомічний відбиток з гіпсової моделі різними відбитковими матеріалами;
- виготовляти гіпсову модель верхньої та нижньої щелепи;
- загіпсовувати моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії;
- визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів;
- трактувати основні технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів

4. Вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики в клініці ортопедичної стоматології:

- вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці ортопедичної стоматології;
- усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на стоматологічному прийомі;
- засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації;
- визначати методи попередження умов для поширення інфекції в медичних закладах.

Результати навчання для дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” студент повинен **знати**:

Ортопедична стоматологія - визначення, мета, задачі. Вчені, які внесли вклад у розвиток вітчизняної ортопедичної стоматології.

Організація роботи ортопедичного відділення. Устаткування й інструментарій робочих місць лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника. Асептика й антисептика.

Анатомічна будова верхньої та нижньої щелепи. Спільні риси та відмінності у їх розвитку і будові.

Анатомічна будова й функція скронево-нижньощелепного суглобу, з'єднання нижньої щелепи з основою черепа.

Жувальні м'язи. Їх будова, функція, місця прикріплення та вектор напрямку дії.

Компоненти жувального апарату. М'язево-нервовий та суглобовий комплекс, функціональна оклюзія. Їх характеристика та взаємодія.

Зуби, зубні ряди. Анатомо-топографічні особливості будови коронкової та кореневої частини різних функціональних груп зубів.

Фактори, що забезпечують цілісність та стійкість зубних рядів. Зубна, базальна й

альвеолярні дуги. Оклюзійна площина. Трансверзальні й сагітальні оклюзійні криві.

Функціональна анатомія оклюзійної поверхні фронтальних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи.

Функціональна анатомія оклюзійної поверхні бічних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи. Опорні та направляючі горби.

Фізіологічні види прикусів та їх ознаки. Характеристика ортогнатичного прикусу.

Патологічні види прикусів. Характеристика та ознаки.

Окклюзія зубних рядів. Визначення. Види окклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних окклюзіях. Ознаки центральної окклюзії.

Артикуляція нижньої щелепи. Рухи нижньої щелепи в вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах. Фактори окклюзії. Фази жувальних рухів за Гізі.

Послідовність обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження.

Клінічні та додаткові методи обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології

Попередній та остаточний діагноз. Складові частини. Історія хвороби та правила її ведення.

Види відбиткових ложок, їх характеристика. Вибір відбиткової ложки в залежності від виду протезування.

Відбитки. Визначення й класифікації. Вимоги та межі анатомічних відбитків. Методика отримання. Протезне ложе й протезне поле.

Класифікації відбиткових матеріалів, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Вимоги до відбиткових матеріалів. Показання до застосування.

Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Етапи отримання відбитків термопластичними матеріалами.

Показання до застосування альгінатних мас. Представники. Показання до застосування. Методики отримання альгінатних відбитків. Тіксотропність. Умови зберігання альгінатних відбитків в різних середовищах.

Силіконові відбиткові матеріали. Класифікації. Представники. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування.

Техніки отримання відбитків силіконовими матеріалами. Одношарові та двошарові відбитки.

Поліефірні відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Гідрофобність й гідрофільність. Показання до застосування.

Можливі ускладнення при отриманні відбитків і їх попередження. Методи дезінфекції відбитків.

Гіпс. Склад, формула. Класифікації. Застосування в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.

Фізико-хімічні властивості гіпсу. Стадії кристалізації. Каталізатори та інгібітори реакції кристалізації. Коефіцієнти розширення.

Види гіпсових моделей. Технології виготовлення гіпсових моделей щелеп. Методи гіпсовки моделей в оклюдатор.

Моделювальні матеріали. Класифікація. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.

Воски, їх класифікація. Представники. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.

Пластмаси. Види. Склад. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.

Сплави металів, їх використання в ортопедичній стоматології.

Технології литва металів.

Керамічні маси. Хімічний склад, фізичні властивості. Застосування в ортопедичній стоматології.

Класифікації дефектів коронкової частини зуба за Блеком. Індекс руйнування

оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ). Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.

Вкладки. Конструкції. Класифікації. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для виготовлення вкладок.

Види й конструкції вкладок типу in-lay, on-lay й over-lay. Їх модифікації. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

Штифтові зуби. Конструкції штифтових зубів. Показання до їх виготовлення. Штифтовий зуб за Річмонд.

Суцільнолита металева штифтова куксова вкладка. Штифтові конструкції типу pin-lay, endo over-lay. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

Штучні коронки. Види. Класифікації. Показання до їх застосування.

Тимчасові та постійні штучні коронки. Матеріали, що використовуються для виготовлення штучних коронок. Вимоги.

Технологія виготовлення штампованої повної металевої коронки.

Клініка часткової втрати зубів. Види дефектів зубних рядів, класифікації.

Мостоподібні протези. Визначення й складові частини. Види. Показання до застосування.

Види опорних елементів і проміжної частини мостоподібних протезів, способи їх з'єднання. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

Технологія виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протезу. Вимоги до мостоподібних протезів.

Класифікація груп дефектів зубних рядів за Бетельманом. Фіксація центрального співвідношення щелеп.

Часткові знімні протези. Види. Конструктивні елементи.

Показання до застосування часткових знімних протезів залежно від топографії дефектів зубних рядів.

Пластинчасті та бюгельні часткові знімні протези. Конструктивні елементи. Перерозподіл жувального навантаження.

Повна вторинна адентія. Класифікація беззубих щелеп по Шредеру, Келлеру.

Повні знімні протези. Конструктивні елементи. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” студент повинен **вміти**:

Вміти трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх взаємодію.

Вміти змодельовати коронкову частину зуба фронтальної групи на гіпсовій моделі (різців та ікол верхньої та нижньої щелеп).

Вміти змодельовати коронкову частину зуба бічної групи на гіпсовій моделі (премолярів і молярів верхньої та нижньої щелеп).

Вміти визначати топографічну приналежність зубів.

Вміти визначати види фізіологічних та патологічних прикусів на гіпсових моделях.

Вміти визначати послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів.

Вміти сформулювати послідовність заповнення історії хвороби ортопедичного пацієнта.

Вміти формулювати основні складові частини діагнозу.

Вміти встановити анатомічну частину діагнозу ортопедичному пацієнту згідно класифікацій дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.

Вміти розрахувати втрату жувальної ефективності за Агаповим.

Вміти класифікувати дефекти коронкової частини зубів за Блеком та визначати індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ).

Вміти підібрати відбиткову ложку на верхню та нижню щелепу.

Вміти отримати повний анатомічний відбиток з гіпсової моделі різними відбитковими матеріалами.

Вміти оцінити отриманий відбиток відповідно вимогам.

Володіти технікою виготовлення гіпсових моделей верхньої та нижньої щелеп та оформлення їх цоколя.

Вміти загіпсувати моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії.

Вміти визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів залежно від топографії дефектів зубних рядів.

Вміти трактувати основні технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться
120 академічних годин, або 4,0 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни структурована у модулі:
Модуль № 1 “Пропедевтика ортопедичної стоматології”

Змістовий модуль 1. “Організація роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Функціональна анатомія жувального апарату. Обстеження ортопедичних пацієнтів”

Тема № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій

Тема № 2. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика

Тема № 3. Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів

Тема № 4. Функціональна анатомія фронтальних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання

Тема № 5. Функціональна анатомія бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання

Тема № 6. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки

Тема № 7. Оклюзійні контакти зубних рядів. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки

Тема № 8. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії

Тема № 9. Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Суб’єктивні та об’єктивні методи обстеження. Складові частини діагнозу

Змістовий модуль №2. “Клінічне матеріалознавство

Тема № 10. Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків

Тема № 11. Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор

Тема № 12. Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології. Воскове моделювання зубів на гіпсових моделях

Тема № 13. Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмаса

Тема № 14. Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів

Тема № 15. Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування

Змістовий модуль №3. “Технологічні процеси виготовлення зубних протезів”

Тема № 16. Вкладки. Класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування

Тема № 17. Штучні коронки. Класифікації. Показання до застосування

Тема № 18. Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів

Тема № 19. Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів

Заняття № 20. Підсумковий модульний контроль Модулю 1 (ПМК).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	усього	У тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Організація роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Функціональна анатомія жувального апарату. Обстеження ортопедичних пацієнтів						
Тема № 1: Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.			3.2			2
Тема № 2: Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика.		2	3.2			2
Тема № 3: Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів.			3.2			2
Тема № 4: Функціональна анатомія фронтальних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання.			3.2			2
Тема № 5: Функціональна анатомія бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання.			3.2			2
Тема № 6: Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки.			3.2			2
Тема № 7: Оклюзійні контакти зубних рядів. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки.			3.2			2
Тема № 8: Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії.			3.2			2
Тема № 9: Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Складові частини діагнозу.		2	3.2			2
Разом за змістовим модулем 1		4	28.8			18
Тема № 10:			3.2			2

Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків					
Тема № 11: Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор			3.2		2
Тема № 12: Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології. Воскове моделювання зубів на гіпсових моделях.			3.2		2
Тема № 13: Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас.			3.2		2
Тема № 14: Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів.			3.2		2
Тема № 15: Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування.			3.2		2
Разом за змістовим модулем 2			19,2		12
Тема № 16. Вкладки. Класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування			3.2		2
Тема № 17. Штучні короноки. Класифікації. Показання до застосування..			3.2		2
Тема № 18: Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів			3.2		2
Тема № 19: Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів.		2	3.2		2
Разом за змістовим модулем 3		2	12.8		8
<i>Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять</i>					10
Підсумковий модульний контроль: <i>Практична підготовка</i> <i>Теоретична підготовка</i>			3.2		2
Усього годин	120	6	64		50
Кредитів ECTS	4				

4. Теми лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату. Їх характеристика та взаємозв'язок. Обстеження ортопедичних пацієнтів. Історія хвороби та правила її ведення	2
2	Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Методи обстеження	2
3	Основні технологічні процеси виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів	2
Разом за модуль		6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	<i>Семінарських занять немає</i>	

Програма з даної навчальної дисципліни семінарських занять не передбачає.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кіль-сть годин
1	Тема № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій	3,2
2	Тема № 2. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика	3,2
3	Тема № 3. Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів	3,2
4	Тема № 4. Функціональна анатомія фронтальних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання	3,2
5	Тема № 5. Функціональна анатомія бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп. Воскове моделювання	3,2
6.	Тема № 6. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки	3,2
7	Тема № 7. Оклюзійні контакти зубних рядів. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки	3,2
8	Тема № 8. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії	3,2
9	Тема № 9. Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Складові частини діагнозу	3,2
10	Тема № 10. Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків	3,2
11	Тема № 11. Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості, показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор	3,2
12	Тема № 12. Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика	3,2

	застосування в ортопедичній стоматології. Воскове моделювання зубів на гіпсових моделях	
13	Тема № 13. Пластмаса. Класифікація. Режими полімеризації пластмаса	3,2
14	Тема № 14. Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів	3,2
15	Тема № 15.. Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування	3,2
16	Тема № 16. Вкладки. Класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування	3,2
17	Тема № 17. Штучні коронки. Класифікації. Показання до застосування	3,2
18	Тема № 18. Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів	3,2
19	Тема № 19. Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів	3,2
20	Заняття № 20. Підсумковий модульний контроль Модуля 1	3,2
	Разом	64

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	<i>Лабораторних занять немає</i>	

Програма з даної навчальної дисципліни лабораторних занять не передбачає.

8. Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь)	36
2	Самосійне опрацювання тем, що не входять до тематичного плану практичних занять – 5 тем по 2 годині	10
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю Модулю 1	4
	Разом	50

9. Індивідуальні завдання (ІДРС)

1. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату. Інтеграція та координація роботи жувального апарату.
2. Артикуляція та оклюзія. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії.
3. Сучасні конструкції вкладок. Порівняльна характеристика з іншими видами незнімних протезів.
4. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих металевих та комбінованих мостоподібних протезів.
5. Види часткових знімних протезів. Показання. Порівняльна характеристика.

10. Завдання для самостійної роботи

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Історія розвитку ортопедичної стоматології. Внесок українських вчених у розвиток ортопедичної стоматології. Київська школа лікарів ортопедів-стоматологів	2
2	Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Рухи в сагітальній, вертикальній та трансверзальній площинах	2
3	Функціональна анатомія оклюзійної поверхні зубів. (Зображення в альбомі)	2
4	Відбитки. Відбиткові матеріали. Класифікації. Застосування в ортопедичній стоматології	2
5	Технологічні аспекти виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів	2
	Всього:	10

11. Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);

г) індивідуальні завдання (ІДРС).

Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС та ІДРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу змістових модулів Модулю 1 дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”.

Теми **лекційного курсу (3 теми)** розкривають найважливіші проблемні питання відповідних розділів дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”.

Тривалість **практичних занять – 3,2 академічні години (144 хвилини)**.

Методика організації практичних занять

з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” передбачає:

1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у Робочому зошиті відповідних завдань – **29 хвилин**.

2. Тестовий контроль вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття - **25 хвилин**.

3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – **25 хвилин**.

4. Впродовж **40 хвилин** студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції, пов'язані з лікуванням карієсу та його ускладнень в тимчасових та постійних зубах, корені яких знаходяться на різних стадіях розвитку. Викладач контролює роботу студентів, дає пояснення, підкреслює особливості стоматологічних втручань в зубах, корені яких несформовані або розсмоктуються.

5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – **25 хвилин**. Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач.

Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний **план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни**, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних стоматологічних маніпуляцій на фантомах, моделях або видалених тимчасових і постійних зубах, що знаходяться на різних етапах формування коренів;
- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід **письмово** виконати 5-6 завдань до кожної теми Модуля 1.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового модульного контролю;
- індивідуальну дослідницьку роботу (ІДРС), участь у роботі наукового студентського гуртка, науково-практичних студентських конференціях тощо;
- підготовку до підсумкового модульного контролю (ПМК).

12. Методи контролю

Порядок оцінювання навчальної діяльності студентів з дисципліни регламентовано “Інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу” (затвердженої МОЗ України від 15.04.2014 р.).

Оцінка за модуль визначається як **сума оцінок** поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні всіх тем модулю (залікового кредиту) - **200**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **120** балів (60%), за результатами підсумкового контролю – **80** балів (40%).

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Здійснюється *на кожному практичному занятті* відповідно конкретним цілям кожної теми. Вага кожної теми в балах визначається шляхом ділення 120 балів (за поточний контроль) на кількість тем навчальних занять в модулі, остання тема (підсумковий модульний контроль) не враховується. При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля

студенту виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали, розраховані для кожного модулю.

Для поточного оцінювання Модулю 1 дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” застосовується така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість балів*	
			Традиційні оцінки					Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС
			„5”	„4”	„3”	„2”		
Модуль 1 120/4,0	№№1-3	19	6	5	3	0	6	57*

*- мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні даного модулю, щоб бути допущеним до складання підсумкового модульного контролю.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні Модуля 1, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці „5”, на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу (ІДРС).

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність при вивченні Модулю №1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”:

$$19 \text{ занять} \times 6 = 114 \text{ балів} + 6 \text{ балів за ІДРС} = 120 \text{ балів}$$

Мінімальна кількість балів, що може набрати студент при вивченні модулю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці „3”, на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів за поточну навчальну діяльність при вивченні Модулю №1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”:

$$19 \text{ занять} \times 3 = 57 \text{ балів}$$

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться по завершенню вивчення всіх тем на останньому занятті з Модуля 1.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (**57 балів**).

Форма проведення підсумкового модульного контролю стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює **80 балів**. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Регламент підсумкового модульного контролю Модулю №1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”

Підсумковий модульний контроль Модулю №1 дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” проводиться на останньому практичному занятті за умови повного відвідування курсу лекцій та практичних занять. До складання модулю допускаються студенти, які набрали **не менше, як 57 балів** (мінімальна кількість балів) за поточну навчальну діяльність по вивченню Модулю №1.

ПМК Модулю № 1 дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” складається з двох частин: теоретичної і практичної.

1. *Теоретична частина ПМК* приймається у вигляді:

- письмового вирішення 30-ти стандартизованих тестових завдань формату А, що охоплюють всі розділи дисципліни “Професія ортопедичної стоматології”, які входять до Модулю №1. Кожне тестове завдання має тільки одну правильну відповідь. Термін письмової роботи – **45 хвилин**;
- письмової відповіді на 3 питання з “Переліку питань” до ПМК Модулю №1 з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” (термін письмової роботи - **30 хвилин**) та усної співбесіди з екзаменатором (**14 хвилин**).

2. *Практична частина ПМК* полягає у демонстрації студентом однієї практичної навички з “Переліку практичних навичок” для ПМК Модулю №1 з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” на фантомі. Термін проведення практичної частини ПМК становить **30 хвилин**.

3. Підведення підсумків та оголошення результатів, оформлення документації – **25 хвилин**.

Тривалість ПМК – 3.2 академічні години (144 хвилини).

**Методика оцінювання
підсумкового модульного контролю Модулю №1
з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології”**

Тестовий контроль	Письмові відповіді	Засвоєння практичних навичок	Сума балів
“5”-25 балів (81-100% правильних відповідей)	“5”- 30 балів	“5”- 25 балів	“5”- 80
“4”-20 балів (71-80% правильних відповідей)	“4”-25 балів	“4”-20 балів	“4”- 65
“3”-15 балів (61-70% правильних відповідей)	“3”-20 балів	“3”-15 балів	“3”- 50
“2”-0 балів (менше, ніж 60% правильних відповідей)	“2”-0 балів	“2”-0 балів	Менше 50

Оцінку “5” отримує студент, який за поточну навчальну діяльність та ПМК Модулю 1 з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” набрав у сумі **від 170 до 200 балів**.

Оцінку “4” отримує студент, який за поточну навчальну діяльність та ПМК Модулю 1 з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” набрав у сумі **140 до 169 балів**.

Оцінку “3” отримує студент, який за поточну навчальну діяльність та ПМК Модулю з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” набрав у сумі **від 139 до 120 балів**.

Оцінку “2” отримує студент, який за поточну навчальну діяльність та ПМК Модулю 1 з дисципліни “Професія ортопедичної стоматології” набрав у сумі **менше за 120 балів**.

Регламент поточного оцінювання під час практичних занять

Оцінювання навчальної діяльності студента повинно проводитися **на кожному його етапі**: самостійної підготовки до заняття, підготовчому, основному і заключному - та враховувати всі види робіт, передбачені для вивчення теми.

Загальна оцінка навчальної діяльності студента на кожному занятті є комплексною і проставляється викладачем наприкінці заняття до “Журналу обліку відвідувань та успішності студентів”.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента **на кожному практичному занятті** здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми. Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття. Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми Модуля 1. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде **нижчою на 1 бал**.

2) Оцінки вихідного рівня знань студентів на підготовчому етапі заняття, який здійснюється шляхом вирішення 15 тестових завдань формату А (**рівень α- 2**) або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до **професійних алгоритмів** під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “4” виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “3” виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконанні на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

4) Оцінки кінцевого рівня знань студентів на заключному етапі заняття, який здійснюється шляхом вирішення 15 тестових завдань формату А (**рівень α- 3**) або оцінки відповідей на клінічні ситуаційні задачі.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань, дав правильні, повні відповіді при розв’язанні клінічної ситуаційної задачі.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань, При розв’язанні клінічної ситуаційної задачі припустився несуттєвих помилок або дав неповну відповідь на окреме запитання.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань, при вирішенні клінічної ситуаційної задачі допускав помилки, давав неповні або неточні відповіді на запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань або не вирішив клінічної ситуаційної задачі.

Кожен етап практичного зняття оцінюється окремо, після чого оцінки сумуються і виводиться середня оцінка за практичне заняття у звичайній (традиційній) 4-бальній системі, яка потім конвертується у бали відповідно до оцінювальної шкали для кожного модуля.

Оцінювання

індивідуальної самостійної роботи студента (ІДРС, індивідуальних завдань):

Кількість балів за різні види індивідуально-дослідницької роботи студента (ІДРС) залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10-12 балів. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентом лише при успішному їх виконанні та захисті. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навальну діяльність. У програмі з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” передбачено

6 додаткових балів для оцінювання різних видів індивідуальної самостійної роботи студента для Модуля №1.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Традиційна оцінка	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
	T1	T2	T3-T9	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10-T15	T16-T19	80 – “5” 65 - “4” 50 – “3” менше за 50 – “2”	200-114
«5»	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
«4»	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
«3»	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
«2»	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

T1, T2 ... T19 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для ПМК, екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
170-200	“Відмінно”	“Зараховано”
140-169	“Добре”	
120 – 139	“Задовільно”	
70-119	“Незадовільно” з можливістю повторного складання	“Не зараховано” з можливістю повторного складання
69-0	“Незадовільно” з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	“Не зараховано” з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення дисципліни

- 1. Методичні розробки** для організації самостійної роботи **студентів** при підготовці до практичних занять – відповідно до кількості тем у Модулі 1 – **19 тем**.
- 2. Робочий зошит** для студентів із завданнями для підготовки до кожної з **19 тем** Модуля 1, тестами і питаннями для самоконтролю.
- 3. Методичні розробки** практичних занять **для викладачів** - відповідно до кількості тем у Модулі 1 – **19**.
- Комплекти тестових завдань (для контролю початкового і кінцевого рівня знань) - відповідно до кількості тем у Модулі 1 – **19**.
- 5. Алгоритми** виконання стоматологічних маніпуляцій
- Перелік теоретичних питань до ПМК Модулю 1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”.
- Перелік практичних навичок до ПМК Модулю 1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”.
- 8. 30 тестових завдань** (у 6-ти варіантах) до ПМК Модулю 1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології”.
- 9. Білети** для проведення теоретичної частини ПМК Модулю 1 з дисципліни “Пропедевтика ортопедичної стоматології” (кожен містить 3 запитання).

16. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2016. – 604 с.
2. Стоматологія. Підручник. У 2 кн. – Кн. 1 /М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Курєдова та ін.; за ред. Проф. М.М.Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 872 с.
3. Флис П.С., Леоненко Г.П., Канюра А.А. и др.. Пропедевтика ортопедической стоматологии: Учебник под ред. П.С.Флиса. – К.: ВСИ «Медицина», 2014. – 344с.

Додаткова література

1. Фліс П.С., Леоненко Г.П., Шинчуковський І.А. Пропедевтика ортопедичної стоматології: Підручник за ред. П.С.Фліса. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 328 с.
2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). – Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Фліс П.С., Власенко А.З. Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних і композитних матеріалів. – К.: Медицина, 2010 р. - 296 с.
4. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса, Одеський мед університет, 2009, 317 с.
5. Лебеденко И.Ю., Арутюнов С.Д. Клинические методы диагностики функциональных нарушений зубочелюстной системы. - М.: МЕДпресс - информ, 2008. - 111 с.
6. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.
7. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П. Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
8. Техніка виготовлення знімних протезів : підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. - К.: Медицина, 2008. - 256 с.
9. Шиллинбург Герберт DDS, Ричард Якоби DDS. Основы несъемного протезирования. - М.: «Квинтэссенция», 2008. - 563 с.
10. Король М.Д., Рамусь М.О. «Клінічні та лабораторні особливості виготовлення металокерамічних зубних протезів». - Вінниця: Нова книга, 2006.-160 с.
11. Окклюзия и клиническая практика / под ред. И. Клинеберга, Р.Джагера; Пер. с англ.; Под общ.ред. М.М.Антоника. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200с.
12. Власенко А.З., Стрелковський К.М. за ред. Фліса П.С. «Технологія виготовлення зубних протезів з використанням керамічних і композитних матеріалів». - Київ «Здоров'я» 2005.-164 с.
13. Пропедевтика ортопедичної стоматології/ за ред. Короля М.Д. - Вінниця: Нова книга, 2005. - 240 с.
14. Помайницький В.Г. Зубне протезирование. Учебно-методическое пособие для иностранных студентов стоматологического факультета // Помайницький В.Г., Фастовец Е.А.: Днепропетровск, ОК «Друкар», 2004. – 60с.
15. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Практикум з ортопедичної стоматології. Частина II. Полтава: ПП «Форміка», 2002. – 168 с.
16. Хоманн А., Хильшер в. Конструкции частичного зубного протеза. Науч.ред. узд. На русск.яз. проф.. В.Ф.Макеев. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2002.- 192 с., 178 рис.

17. Інформаційний ресурс

1. Офіційний Web-сайт Національний медичний університет імені О.О.Богомольця <http://www.nmu.edu.ua/kaf59.php>
2. Освітній портал НМУ імені О.О. Богомольця <http://eduport.nmu.edu.ua/>
3. Електронні інформаційні ресурси кафедри: <http://goo.gl/enEezy>